

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 10. in 25. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Veledenjem volilcem S. L. S. novomeško-črnomaljskega okraja!

Nepričakovano sijajna je zmaga, ki ste jo izvojevali za S. L. S. pri državnozborni volitvi. Hvala za to vaši jekleni značajnosti! Po svojih skromnih močeh se bom trudil, da opravičim zaupanje, ki ste mi ga izkazali, z vstrajnim delom za gospodarski in kulturni napredek ljubljene moje ožje domovine. Zvestoba za zvestobo!

Evgen Jarc, državni poslanec

Zvršilni odbor volivcem S. L. S.

Možje! Zmagonosno ste včeraj dvignili zastavo S. L. S. pred celim svetom. Danes polje v Vas vesela vest, da ste zvršili sijajno in lepo delo, ki ste ž njim počastili sebe, osramotili nasprotnike, vsem pa utrdili prepričanje, da je krščanska, slovenska in ljudska misel na naših tleh nepremagljiva. Bog plačaj!

V Ljubljani, dne 14. rožnika 1911.

Zvršilni odbor S. L. S.

Zedinjena Slovenija!

smemo vsklikniti po dokončanih državnozbornih volitvah. Od deroče Drave do adrijskega morja, od izvira Save do Kolpe, od Sotle do bistre Soče ponosno plapola zastava Vseslovenske Ljudske Stranke. Ta stranka je razgrnila neomadežano trobojnico slovensko z vednovodilnim napisom: za vero, dom, cesarja! stopila med slovensko ljudstvo ter zbrala v svojem taboru nad 100.000 vrlih slovenskih mož in mladeničev, ki so si izvolili za cesarski Dunaj 20 izkušenih borivcev za pravice preziranega naroda slovenskega. Le malo je manjkalo in S. L. S. si bi priborila tudi zadnja dva mandata, katera je za zdaj še obdržala liberalna stranka, namreč enega v Ljubljani in enega na Krasu. A v obeh teh okrajih liberalci niso zmagali po svoji lastni moči, nego prihiteli so jim na pomoč oni socijalni demokrati, ki z besedami zagotavljajo, da se potegujejo za teptano nižje ljudstvo, v dejanju pa podpirajo kraške magnate ter svoje sotrpine izročajo pod njihovo igo, in so zdaj že opetovano rešili neizogibnega potopa ljubljansko frakarijo.

S. L. S. je dosegla, kar je priporočala v svojem volivnem oklicu: naj si Slovenci izberejo jednotno zastopstvo, ki bo z jasnimi načeli šlo v boj za pravice našega naroda, ki bo v družbi hrvatskih somišljenikov zastavilo jugoslovansko vprašanje tam, kjer se je prekinilo v zadnjem zasedanju. — Kar v resnici slovensko misli in čuti, to je že zedinjeno v Vseslovenski Ljudski Stranki. Oglejte si strančice, ki so se proti njej borile, morate priznati, da to niso več pravi Slovenci. Liberalci — razun jezika — nimajo nič slovenskega na sebi; in tudi jezik izdajo, če jim kaj nese. Zoper ljudsko stranko se družijo z vsemi nasprotniki našega naroda

Socijalni demokrati itak stojijo v službi židovskega kapitalizma, ni čuda, da so i na Slovenskem povsod glasovali proti ljudski stranki. — Glavno vodilo obeh teh strank je skupno sovraštvo do vsega, kar količkaj diši po krščanstvu. Vendar se nahaja več odkritosrčnosti pri voditeljih socijaldemokratov kakor pri načelnikih liberalcev. To smo skušali na Slovenskem pri zadnjih volitvah. Kamor se ozrete, povsod so se liberalci vezali z nemškutarji, z nemškimi nacionalci, celo z vladnimi organi; poslali so v boj „neodvisne kmete“, da bi preslepili naše ljudi. A vse ni skoro nič pomagalo. Liberalizem leži poražen na celi črti.

Slovenska Štajerska je očiščena liberalizma. Glavni intrigant dr. Ploj je prejel svoj politični grob. Po zvijači si je bil pridobil mandat od slovenskih kmetov, a ti so ga spoznali in mu pokazali, da se ni šaliti z „orjaško igračo“. Kmet Brenčič mu je odsekal politično glavo. — Vseh 7 mandatov ima S. L. S.

Koroški bratje so obdržali mandat vrlega poslanca Grafenauerja. V nevarnost bi ga skoro spravili nekateri slovenski liberalci. — Pri ožjih volitvah so oddali glasove proti nemškimi nacionalcem.

Goričani so sijajno izvolili dva naša poslanca, le na Krasu je s pomočjo socijalnih demokratov še prodril tržaški odvetnik dr. Gregorin, za katerega se je pehal ves sezanski vladni aparat. To je črna pika v slovenski zastavi.

Tržaško je za zdaj šlo v boj samo pod „narodno“ tvrdko. Ljudstvo je brez dvoma v svojem srcu tako, kakor ogromna naša večina naokrog. A voditelji tržaški še umetno vzdržujejo nek separatizem.

Kranjska je pa svitel zgled svojim posestrimam naokrog. Najsijajniše so izpadle njene volitve vže prvič.

Posebno znamenit je preobrat po kranjskih mestih. Razun Kranja in Metlike vse mestne občine izkazujejo večino za S. L. S. To je našim somišljenikom najboljši opomin, da se tesneje organizujejo ter vse dobromisleče zberejo v svojem taboru. — Poslanci S. L. S. so povsod zmagali z ogromnimi večinami, z največjo pa se ponaša naš ožji rojak profesor Jarc. Ima namreč 4281 glasov več kot vsi nasprotniki.

Iz naslednjih števil pa se učite dolenski somišljeniki, kje vam še manjka organizacije.

Novomesto-Metlika-Črnomelj:

	Jarc	Majerle	Mlinar	Raczeplj.
Novo Mesto	147	120	26	44
Mirna peč	455	70	—	27
			Klinc	
Vavtavas	143	13	27	3
Prečina	367	31	46	2
Št. Peter	261	83	—	5
Bela cerkev	105	93	—	9
Orehovica	167	38	—	11
Brusnice	249	29	—	11
Stopiče	507	2	1	24
Kandija	562	99	—	50
Toplice	382	11	55	14
			Mlinar	
Metlika	66	144	28	20
Božakovo	158	2	—	—
Draščiči	84	6	—	—
Gradac	21	75	—	2
Podzemelj	141	83	—	11
Radovica	153	5	—	3
Lokvica	97	—	—	—
Črešnjevec	77	8	—	—
Kot	74	7	—	1
Suhor	164	20	—	13
Vinji Vrh	42	8	—	—
Semič	234	47	—	6
Črnomelj	80	74	—	11
Butoraj	35	6	—	—
Podgora	33	5	—	3
Obrh oz. Dragatuš	106	61	—	3
Dobliče	96	52	—	5

	Jarc	Majerle	Mlinar	Razceplj.	Jaklič	Višnikar	Pucelj	Soc. dem.
Dol	26	1	—	1	Vel. Poljane	39	25	—
Adlešiči	104	37	—	3	Vel. Lašče	44	57	—
Griblje	63	8	—	—	Videm (Dobropolje)	249	35	—
Stari trg p. Polj.	77	54	—	—	Podgora	171	18	—
Radenice	36	18	—	3	Banjaloka	107	42	1
Tribučje	68	16	—	3	Šodražica	256	111	3
Loka	64	50	—	4	Žužemberk	359	70	14
Vinica	374	47	—	5	Dvor	138	24	21
Vrh	67	43	—	3	Ambrus	196	21	—
Petrova vas	53	7	—	—	Sv. Gregor	218	58	—
Talčji vrh	91	35	—	3	Turjak	194	85	—
Tančagora	92	10	—	—	Ajdovec	149	4	—
Čeplje	18	43	—	1	Vseh glasov	5577	4394	101
Črnomelj veljavnih glasov 3806. Jarc 2794, Majerle 972, Kline 0, Mlinar 0.							1063	19

Izvoljen Fran Jaklič, ki ima 3211 glasov večine.

Novo Mesto 4191. Jarc 3345, Majerle 589, Kline 129, Mlinar 54. Vkup: 7997 veljavnih glasov. Jarc 6139, Majerle 1561, Kline 129, Mlinar 54. Torej Jarc 4281 glasov večine nad vsemi nasprotniki.

Krško-Kostanjevica-Mokronog-Trebnje.

Litija — Višnja gora — Radeče.

Povše sijajno izvoljen!

	Povše	Reisner	Bartl	Razcep.
Dole pri Litiji	144	6	—	—
Kolovrat	49	2	9	—
Draga	52	2	2	—
Sava	72	8	11	—
Dedindol	60	—	—	—
Polica	132	—	—	—
Višnjagora	52	13	—	—
Krška vas	41	1	—	—
Krka	245	103	—	3
Kresnice	129	—	16	—
St. Vid	273	34	4	21
Polšnik	230	41	21	8
St. Jur (Svibno, Dobovec)	302	23	—	—
Trebeljevo	287	11	1	6
Boštanj	110	121	—	—
Žalina	139	2	—	4
Ruše	93	3	—	—
Dob	94	—	—	—
Radeče	280	85	45	14
Gorenja vas	33	20	3	—
Šmartno pri Litiji	275	70	—	33
Kanderše	120	13	10	—
Kotredež	33	84	20	—
Vače	62	59	—	2
St. Janž	106	176	—	—
Sv. Križ p. L.	238	9	—	—
Vel. Peče	34	4	—	—
Ržišče	84	36	257	—
Litija	154	81	9	19
St. Lambert	115	73	17	—
Zagorje	73	166	404	—
Vseh glasov	7352	4895	1395	870
Izvoljen Franc Povše, ki ima 2442 glasov večine.				188

Vel. Lašče, Ribnica, Žužemberk.

	Jaklič	Višnikar	Pucelj	Soc. dem.
Loški potok	310	130	—	—
Rob	161	18	—	2
Turjak	194	84	—	—
Lužarji	135	66	—	—
Dane	50	4	—	—
Jurjevica	45	26	—	—
Gora	59	—	—	1
Sušje	46	6	—	—
Ribnica	241	125	23	—
Ajdovec	149	4	1	—
Fara	191	3	—	1
Dolenja vas	219	104	3	—
Osilnica —	107	—	32	—
Hinje	339	14	—	—
Kompolje	82	—	—	—

Hladnik Ribnikar Razcep.

Tržišče	90	115	—
Trebnje	292	160	28
Velika Loka	208	146	9
Raka	315	307	—
Št. Jernej	662	197	5
Krško	397	246	18
Šmarjeta	254	76	—
Bučka	85	87	—
Studenec	153	154	2
Mokronog	247	136	—
Dobrnice	366	61	32
Cerklje	669	135	—
Škocjan	135	225	6
Mirna	211	111	27
Sv. Križ p. K.	245	50	—
Kostanjevica	286	137	6
Št. Rupert	417	216	—
Vseh glasov	8659	5722	2779
Izvoljen Janez Hladnik, ki ima 2715 glasov večine.			228

Izvoljen Janez Hladnik, ki ima 2715 glasov večine.

V Kočevju je izvoljen skupni kandidat grof Anton Barbo.

Gospodarstvo.

Skrbite za dom!

Kmalo se prično šolske počitnice in zopet nastopa za stariše nova skrb za nadaljno šolanje otrok. Vsak se trudi, da pomaga otrokom do boljšega kruha. Žalibog le, da se pri tem bolj in bolj pozablja na domačo hišo in na domačo zemljo.

Mestne šole se polnijo z otroci iz kmetov. Leto za letom jih je več po naših gimnazijah in drugih šolah. Dežela pa nazaduje in tarna, ker ji manjka delavnih sil. Vse teži po lažjem kruhu, vse sili v mesta, dežela pa hira! Kam nas to dovede?

In kar ne zagreše kmetski stariši, to se zagreši po mestih in sicer s tem, da se podpira vse od kraja, kar pride v šolo, tudi taki dijaki, za katere bi bilo veliko boljše, da bi ostali pri domačem delu na kmetih.

Dežela hira, ker jo vse zapušča, kar le more. To pa brez potrebe! Dežela ima dosti kruha in bi ga lahko še več imela, ko bi se bolje obdelovala! Prav spričo naraščanja mest postaja tudi kmetija čim dalje bolj važna in merodajna za napredek našega blagostanja. Zato pa treba, da ji ostanemo zvesti in da ji ne obračamo hrbta. Kmetija, ki ima dosti domačih delavnih rok in razumnega gospodarja na čelu, taka kmetija mora dobro izhajati; kjer pa manjka teh pogojev, tam mora rakovo pot.

Ne pošiljajmo tedaj svojih otrok od doma, če jih rabimo doma in če imamo doma dosti kruha za nje. —

Skrbimo pred vsem za se in za napredek našega kmetijstva, saj je trden kmetijski stan podlaga vsem drugim stanovom in glavni steber države. Vzgajajmo otroke za kmetijski poklic in skrbimo, da bodo naši nasledniki kolikor mogoče dobro izučeni v vseh kmetijskih strokah, ki so važne za našo deželo. Tudi za kmetijo je treba nadarjenih sinov, in da se v potrebnih vednostih še bolj izuče, kakor je mogoče v domači ljudski šoli, naj se pošljejo v kmetijsko šolo. Tam je mesto, da se izpopolnujejo in pripravljajo za svoj poklic! Tako delajo po drugih deželah in tako je treba tudi pri nas delati!

—r—

Kako naj se napravlja tekočina za škropljenje trt?

Skušnja uči, da tekočina, napravljena za škropljenje trt proti peronospori nič ne koristi — ako je že prestara. Dva, tri dni stara, celó pa starejša tekočina ni za nič več. No lansko leto šele je bilo, da se je moralo zaradi vednega dežja s škropljenjem kar za več dni prenehati, dasiravno je bila tekočina že pripravljena. Vse s tako prestaro tekočino izvršeno škropljenje bilo je seveda za nič, brez vsega haska izvršeno. No letos nam pa hoče vreme, kakor vsa znamenja kažejo, ravno tako nagajati kakor nam je lansko. In zato bode gotovo pravo, ako našim vinogradnikom povemo, kako naj škropilno tekočino napravljajo, da bode vendarle še dobro učinkovala, ako bo tudi že znabiti več dni stara, in je toraj ne bo treba proč zlivati. Postopa naj se takole:

Že pri napravi tekočine, ali pa koj po tem, primeša naj se jej na vsakih 100 litrov še 100 (sto) gramov navadnega sladkorja. Tako prirejena tekočina obdrži svojo učinkujočo lastnost več dni. Izrecno bodi pa povedano, da izda dodajanje sladkora le tedaj, ako se napravlja navadno škropilno tekočino, toraj tekočino obstoječo iz vode, apna in modre galice. Ako se pa škropilno tekočino z uporabo sode napravlja, ne izda dodajanje sladkorja — nič.

Ker že o škropljenju govorimo, naj še nekaj tu navedemo, namreč to, da ni priporočljivo jemati namesto navadnega ugašenega apna neugašeno, toraj še živo apno, kajti prav lahko se pripeti, da neugašeno apno trte osmоди.

—l—

Politični pregled.

Volitve za državni zbor so — razun v Galiciji — z 20. junijem končane. Največje presenečenje se poroča z Dunaja. Kajti tu so poraženi krščanski socialci. Proti tem je šlo vse v boj: židje, svobodomiselnici, stari liberalci, nacionalci, socialdemokrati. Od vseh 33 mandatov so obdržali samo 4; v ožjih volitvah so prodrli le v 2 okrajih; padli so vsi njihovi voditelji, kakor princ Lichtenstein, dr. Pattai, bivši zbornični predsednik, župan dr. Neumayer, minister dr. Weisskirchner, dr. Gessman itd. Listi naštevajo več vzrokov tega poraza. Krščanskim socialcem manjka železne roke pokoj. voditelja dr. Luegerja. Njegovi nasledniki se niso držali Luegerjevih navodil. Kumulirali so razne službe v svojih rokah. Opuščali so stik z nižjim ljudstvom meščev, da trdo sede. Dr. Gessman je stranko upregel v nemško-nacionalni voz, vsled tega so bolj delali za nacionalizem kakor za socializem; to je bil povod za zatiranje Čehov na Dunaju in z nižjem Avstrijskem. Vsled tega so slovanski volivci, katerih je baje na Dunaju okrog 40.000, zapustili krščanske socialce. — Dasi so v nekaterih nemških okrajih pridobili nekaj sedežev, vendar je njih klub, ki je prej štel 96 članov, padel na 76. Vsled tega je omajana dosedanja vladna večina, katere steber so bili.

Minister dr. Weisskirchner, ki je propadel v obeh okrajih, je demisioniral. — Ta izid je tudi udarec za zistem Binerthov, ki se ne bo vzdržal, temmanj ker je „nemškonacionalna zveza“

od 78 poslancev zrastle na 99, katerim se priklopi narbrž 7 židovskih liberalcev. — Socialni demokrati so celotno od 87 padli na 81 članov. — Skupni češki klub je od 84 padel na 81 poslancev. Bukovinski Rusini imajo 5, Jugoslovani 36, Italijani in Rumuni svoje prejšnje število.

V Galiciji volitve še niso končane. Bile so zelo burne. V raznih mestih je vojaščina streljala v množice, mrtvih 8, nad 40 ranjenih.

Poljski klub narbrž ne bo več tako jednoten, kakor je bil prej.

Vočigled pomnoženim nemškim nacionalcem pač velja Slovanom resen opomin k večji edinosti — vsaj v zgolj narodnih zahtevah.

Vse židovsko časopisje vriska veselja ter napoveduje, da se bližajo boljši časi za — borze, špekulante, kapitaliste . . . In ubogo ljudstvo po mestih in trgih se da še slepiti po takih listih. Krščanskih časnikov je še vse premalo.

Državni zbor se snide 11. julija.

Na Slovenskem je še beležiti lep narastek slovenskih glasov v Gorici, kjer je skupni kandidat dr. Franko dobil 1166 glasov in prišel z laškimi liberalcem v ožjo volitev, katere se pa Slovenci niso več udeležili. — Isto je tudi v Trstu, kjer je v II. okraju dr. Rybaš sicer podlegel laškemu liberalcu, a s častno manjšino 3093 glasov. Lahki vedno povdarjajo, da sta te dve mesti italijanski, kar je pa po glasovih ovrženo. V Trstu z okolico so oddali Slovenci 10.654 glasov, Italijani 14.335 in socialisti 10.237. toda med zadnjimi je mnogo slovenskih glasov.

V Pulju je dr. Laginja s 3993 glasovi podlegel proti dr. Rizziju, katerega so rešili socialni demokrati. V doglednem času bo Pulj slovenski.

V Dalmaciji so krščanski pravaši, somišljeniki Slovencev, nekoliko napredovali.

Listi poročajo, da se snidejo kralji Črnegore, Bulgarije, Srbije in Grecije ter se dogovore o balkanski politiki.

Sultan potuje po Macedoniji, bil je povsod slovesno sprejet, posebno v Solunu. Dne 20. se je od tu peljal proti severu, najprej v Monastir. Skušali bodo pomirjevati Albance, katerim se obeta splošna amnestija.

Italijanski poslanec v Cetinju je dobil nalog, naj pri kralju Nikici upliva, da se albanski begunci vrnejo iz Črne gore domov.

V Londonu se vrše slavnosti povodom kronanja angleškega kralja. Našega cesarja zastopa nadvojvoda Karl Franc. Kronanje je bilo 22. junija.

Na Portugalskem je republikanska vlada v strahu, ker vojaki dezertirajo — samo v Lisaboni jih je 4000 — in rezervniki nočejo dohajati na svoja mesta.

Iz Indije poročajo, da je zadnja leta umrlo na kugi 65 milijonov oseb.

Mehikanski bivši predsednik Diaz je dospel v Pariz.

—+—

Zabavi in pouku.

Žrtva spovedne molčečnosti.

I.

Bilo je v sredi preteklega stoletja, ko je šel katoliški župnik Kobilovič iz Oratova, male župnije blizo velikega ruskega mesta Kijeva, pozno zvečer z doma. Ogrnil se je v velik plašč, ovrtnik potegnil na obraz, pokrivalo si je globokeje pritisnil, da ga skoro ni bilo poznati.

„Velečastni še greste z doma — opomni stara strežnica — kam pač? da bom mogla povedati, če bi me kdo vprašal?“

„Kmalu se vrnem — odgovori še dokaj mladi duhovnik, nekoliko vzburjeno in otožno — ni ti treba nikomur praviti, da sem odšel.“ Obrnil se je proti vratom. „Prečastni — hotela sem še opomniti — da vaša puška ni na navadnem mestu — ne najdem je nikjer“ — še zakliče skrbna strežnica za odhajajočim. „A kaj puška! — se bo že našla“, hitro odgovori in se zgubi v temno noč.

Strežnica se poda v zadnjo sobico; tam leži v postelji župnikova mati ostarela in boleha. „Oj kako mi je tesno pri srcu — vzdihne starka — zdi se mi, da nekaj posebnega pride čez me.“ „In župnik je bil nocoj tako čuden, ne morem razumeti — pristavi strežnica — mora pač biti posebna pot, ki jo je nastopil.“ „Bo pač zopet kaka uboga duša, v sredi med ruskimi razkolniki, kateri mora tajno pomagati“ — tolaži se mati. „Saj veš,

kako neusmiljeno ruski uradniki preganjajo nas katoličane; dajve ko boš pospravila, moliti žalostni rožni venec za mojega sina.“

Mej tem je župnik stopal dalje proti gozdu. Tam ga je v zatišju čakal voz. Hitro se vsede in šlo je brzo v temno noč. V bližini večjega trga se po dveurni vožnji voz ustavi. Župnik izstopi in se neopažen poda proti veliki hiši.

Gospodar ga sprejme ter pelje v zgornje stanovanje. Tu vidimo ginljiv prizor. V lepo razsvetljeni sobi, čije okna so bila skrbno zapazena, se vrši krst novorojenega otroka. Oče in družina novorojenca kleče naokrog v spodbudni pobožnosti, ko tiho in častitljivo mašnik izvršuje sv. opravilo. Potem še porodnico blagoslovi za upeljanje ter se napravi za odhod. „Tisočero vam Bog plati, prečastni — šepeta gospodar — očitvidno ruski višji uradnik — za odhajajočim; neprecenljivo uslugo ste nam skazali.“ „Če me le ne bodo izvohali“ — odvrne duhovnik. „Ne bo se zgodilo. Moj Ivan je molčeč, in noč je temna. A vi, prečastni, me ne izdajte, saj veste, da sem ob službo in kruh, in bi bil ostro kaznovan, če bi vlada izvedela, da sem katoličan. Prosim, molčite in mislite na mojih šestero otrok!“ — „Ni mi treba še le obljubovati — reče duhovnik — samo po sebi je umevno, da molčim v vseh okoliščinah; zagotovim vas na svojo svečeniško besedo.“

Čez kaj časa župnik zasede sani in šlo je nagloma v temno noč. Duhovniki je tako čudno pri srcu. Zakaj ga notranji glas opominja k molitvi? Zakaj mu zmiraj šepeta: Moli, da moreš premagati. Zakaj vidi pred seboj Zveličarja okrvavljenega pod težkim križem ter sliši besede: Če hočeš biti moj učenec, zatajaj sam sebe, vzemi križ, hodi za menoj; jaz hočem biti tvoje plačilo. — In župnik vzame svoj molek, prebira jagode ter moli. Ob robu gozda se ustavijo sani; župnik izstopi. Voznik Ivan spodobno pozdravi ter se vrne. Župnik pa boječe stopa proti vasi, a vendar neopažen dospe v svojo hišo.

II.

Ko strežnica čuje, da so se vrata odprla in zaprla, koj hiti, da župniku naznani, kaj se je mej tem zgodilo. S solznimi očmi stopi pred župnika ter reče: „O gospod, kako dolgo že čakajo na vas! Oskrbnika Pjetrova so našli ustreljenega.“ — „Mojega stričnika?“ prestrašen vpraša župnik. „Da, moža vaše nečakinje“ — potrди strežnica; on je umorjen. Hoteli so vam naznani; pomožni orgljavaec je bil večkrat tukaj, z nekaterimi spremljevalci, in morala sem mu slovesno zatrditi, da gospoda župnika ni doma.“ „Ali je Pjetrov še kaj časa živel?“ „Ne, bil je že mrtev, ko so ga našli.“ — „V božjem imenu, zdaj me pustite samega.“

Rekši gre župnik po stopnicah. Bila je ena popolnoči. Čez nekaj minut utrujen zaspi. Ko se zopet prebudi — bilo je komaj uro pozneje — stal je ruski policist s par kozaki pred posteljo župnikovo. „V imenu postave z menoj v zapor!“ Takoj ga peljejo k preiskovalnemu sodniku, kjer prestrašeni župnik izve, da je osumljen umora nad nesrečnim oskrbnikom. Dvocevka župnikova, še očrvena po smodnikovem dimu, je bila najdena v zakristiji, smrtna kroglja je bila izstreljena, tega duhovnik pri ogledu ne more tajiti. „Kako je puška prišla v cerkev? — Kako je izginila iz vaše sobe? — Kdo jo je vzel? — Kdo izstrelil?“ — Na vsa taka vprašanja župnik le odgovori: „Jaz ne vem.“ Ali tak odgovor pri sodišču ne velja dosti.

Ali pa morda župnik sumi koga, ki bi bil morda ustrelil oskrbnika? Duhovnik nasprotno vpraša: „Kdo pa je sum obrnil na-me? Kdo je našel puško in ovadil dogodek?“ Na to ne dobi odgovora, po molku pristavi: „Ker nočem nedolžnega ni za trenutek spraviti v zadrego, hočem zamolčati misel, ki mi je uprav zdaj šinila v glavo — bilo bi grozno . . . Uradnik se vzdigne ter reče z resnim glasom: „Gospod župnik obstanite, vi ste ustrelili oskrbnika!“

Župnik se mirno in samozavestno vzdigne, odkrito in jasno pogleda uradnika ter reče: „Bog ve, da tacega dejanja nisem storil, jaz o tem ničesar ne vem, jaz sem nedolžen!“ — „Ali se niste prej z umorjenim možem vaše nečakinje pričkali in prepirali?“ povzame uradnik. „Bil sem zoper to ženitev vedoč, da moja nečakinja s tem možem ne bo srečna, in to se je uresničilo. Oba sta bila kaj nesrečna. Njemu, pa tudi svoji nečakinji sem krivdo očital, da bi ju pobojšal. „Vi torej zanikate, da bi bili Pjetrova ustrelili?“ — „Jaz ga nisem umoril.“

„No, povejte pa, kje ste bili v tistem času, ko se je zgodil umor?“

Župnik prebledne . . . V tem osodepolnem času je on izvršil tajni krst. „Jaz, jaz sem bil — ah, o tem vam ne

morem povedati ničesar“ — slednjič spregovori. „Ali ste bili doma?“ „Ne!“ — „Je-li kdo šel z vami?“ „Ne!“ „Ali greste ob tem času z doma?“ „Ne — samó če me zove službena dolžnost.“ „Zadnje se pač menda ni pripetilo? — zato vas še enkrat vprašam: Kje ste bili ob času umora? Povejte mi priče, da ste bili drugje kakor na kraju žalostnega dogodka — potem ste prosti.“ Župnik na to molči. „Vkljub vsemu temu nisem kriv — pravi — če pa Bog dopusti, sem pripravljen tudi po nedolžnem trpeti.“ „Vi ste morivec — pravi sodnik — vi in noben drugi; peljite ga v ječo!“

III.

Nekaj dni pozneje se odpro vrata na celici jetnikovi in vstopi pomožni organist ter ob enem državni učitelj iz župnikovega kraja. Začuden svečenik povzdigne svoje oči. Zakaj neki pride k njemu ta mož? Ruski višji uradnik je bil tega človeka v kljubovanje župniku nastavljal v Oratovu, da bi duhovniku nagajal. To je pomožni organist tudi delal. Na razne načine je hujskal proti zvestemu župniku in ga črnil pri ruski vladi. In zdaj pride ves potrč k njemu ter se vrže solzen k nogam župnikovim. „O gospod — vzdihne, zakrivajoč si obraz — pomagajte mi najti dušni mir, poslušajte mojo spoved!“ Trpeči župnik ima sočutje s trpečim . . .

Pol ure, tri četrt je minulo, da se zopet ječa odpre. Bled in zbežan izstopi organist in se hitro oddaži. Zunaj pred kaznilnico pa se še enkrat ozre s porogljivim pogledom proti omreženemu oknu in zamrmra: „Zdaj so mu usta zavezana — zdaj sem brez skrbi.“

Župnik kleči v svoji celici. Zakril si je z rokama obraz in molil in večkrat vzdihoval. „Ne moja, ampak Tvoja volja — šepeta — daj milost, o Gospod, k temu, kar ukazuješ; naloži mi, kar je Tvoja sv. volja.“

Čez šest tednov je bila obravnava. Župnik se brani povedati, kje je bil med osodepolnim časom, in istotako, če ima koga na sumu. Zagotavlja pa edino svojo nedolžnost; toda zastonj. Vse govori zá njegovo krivdo. Sodišče po kratkem posvetovanju spozna župnika Kobiloviča iz Oratova krivega umora in ga obsodi v do-smrtno prisilno delo v sibirskih rudnikih. — „Volja Božja naj se zgodi — je zadnja beseda župnikova — po bedi in bridkosti na zemlji pride kmalo blaženstvo, ki bo prineslo plačilo in opravičenje. Dotlej bom z božjo pomočjo prestal sramoto in trpljenje.“ (Konec pride.)

Dopisi.

Žužemberk 6. junija. Na vnebohod po litanijah je privedlo naše izobr. društvo dve igri: „Začarano pismo ali poštna skrivnost“, burka enodejanjka za moške vloge, ter „Vestalka“, igro v petih dejanjih za ženske vloge, s petjem in tamburanjem. Nikakor nimamo tega načela, da vse vprek hvalimo, kar damo v javnost, kakor mislijo nekateri naši listi, ki zadnji čas brezobzirno mečejo v koš vsak dopis — to pa samo iz nekaterih krajev — v katerem je količkaj hvale o kakih prireditvah, ampak če kaj pohvalimo, storimo to z zavestjo, da res zasluži priznanje. Če smo po abecednem redu čisto na koncu, pa v drugih ozirih ni tako. To so dokazali spet pri zadnji prireditvi naši fantje in dekleta. Pevske in tamburaške točke so pod spretnim vodstvom g. organista prav lepo vspele. Le na enem mestu so pevci pri vencu gorenjskih narodnih nekoliko zašli vsled težkega prehoda iz enega dura v drugega, pa so takoj spet prišli v pravi tir. Kar se pa iger tiče, so se pa tudi to pot kakor pri mnogih prejšnjih izkazali za izvežbane igralce in igralke, zlasti nekateri izmed njih so kakor rojeni za oder. Prostorna dvorana je bila natlačeno polna občinstva.

Št. Janž na Dolenjskem. V nedeljo 11. t. m. po prvi maši je bil liberalni shod v gostilni Majcen, pred cerkvijo je dal pa župan klicati, da bo shod imel kandidat narodne napredne stranke g. Jožef Reisner. Volilcev je bilo okrog sto. Predsednik shoda je bil z malim številom izvoljen mesar Ivan Majcen. Liberalni kandidat je nato začel govoriti, od kraja prikupno, toda začel je udrihati po naših vrlih poslancih, posebno po načelniku S. L. S. dr. Ivan Susteršiču, in pa prevzvišenem knezoškofu. Poslušalci, posebno naši, so en čas poslušali, ker so sprevideli le zvižane govore, so shod jeli zapuščati. Na koncu shoda je nekaj naših klicalo: Živijo Povše. Volitev je pokazala sledeče številke: Naš poslanec Franc Povše je dobil brez agitacije 106, nasprotni pa 176 glasov. Tu se vidi, kaj je treba v Št. Janžu; treba je krščanske zavednosti. Tudi za občinski odbor se bodo morali porbrigati možje S. L. S. Liberalnega gostilničarja pa je najbolje

pustiti pri miru. — V vinogradih kaže lepo, škropilo se je že dvakrat, eni še celo trikrat. Ako bo sreča mila, bo lepa trgateg. Bog daj! Po hribih je bila tu in tam nekoliko toča, pa ta bi se že pozabila, ako ne bo kaj hudega. Bog daj lepega vremena!

Klanjec, 11. junija. — Slavlje našega rojaka na Hrvatskem. V tukajšnjem frančiškanskem samostanu so slavili letos dve redke slavnosti. Dne 1. prosinca je obhajal samostanski brat Fr. Rufin Novak rodom iz Št. Jerneja pri Novem mestu in tudi mnogoletni naročnik „Dolenjskih Novic“ svojo 60letnico bivanja v frančiškanskem redu, in tudi, da je vsa ta leta preživel le v enem istem samostanu v Klanjcu. — A dne 28. majnika pa je slavil 80letnico svoje starosti. Koliko je v teh letih kot marljivi kolekturant, spreten vrtnar, cerkovnik in tudi kot organist dobrega in zaslužnega storil v slavo božjo kakor tudi na korist samostana, to bi bilo preobširno naštevati, kajti tega mnogo pričajo že v prejšnjih časih živeči ljudje, a to pričajo tudi njegova mnoga še zdaj obstoječa dela. Rečeno bodi v kratko le to, da je bil vseskozi dober in pobožen redovnik, katerega zaradi njegove dobročutnosti, veselosti, krotkosti in ponižnosti vse rado sosreča kolikor sobratih toliko i drugi ljudje. On še danes s svojim krepkim telesnim zdravjem kakor tudi s svežim duhom nadkričuje mnogo od njega po letih veliko mlajše. Mi mu od srca častitamo in tudi ob enem kličemo: Dragi Bog ga vzdrži še mnogo mnogo let zdravega in stanovitnega v njegovi službi, a po smrti da mu podeli nad zvezdami zaslužen plačilo!

Iz Preloke. Nenavadno lepo slavnost smo obhajali v naši fari letošnji bink. pondeljek. Ta dan je bila namreč posvečena kapela rožnovenske Matere božje v Grdunih pri Preloki. Posvetil jo je kot pooblaščenec m. g. knezoškofa preč. g. župnik J. Kōnig iz Vinice. Pri slovesni sv. maši pa sta mu stregla sosednja gg. župnika iz Adlešič in Priljšča na Hrovaškem. Kapelo so sezidali vaščani sela Grduni in je res prav lepa stavba z 2 zvonovoma. Vse je vodil in si tudi največ zaslug pridobil za zgradbo kapele posestnik Miko Grdun. On je še v Ameriki nabral za kapelo 900 K. Pobiral je pa tudi, ko je prišel domu, za kapelo skoraj po vsi Beli Krajini in po 4 sosednjih farah na Hrovaškem s svojim sosedom Jur. Pavlakovičem. Vsega skupaj se je nabralo za kapelo 2894 K, a stane pa z vsem vred 3195 K. V kapeli sta razun glavne podobe Mat. božje sv. rožn. venca še tudi podobi sv. Joahima in sv. Ane. Te lepe cerkvene slovesnosti, katera bo ostala v spominu vsem udeležencem, udeležilo se je tudi veliko ljudi iz sosednjih far viniške, adleške in priljške na Hrovaškem.

Z Dunaja. Zadnji dan meseca majnika je tu v Gospodu zaspal Ludovik Jošt, c. kr. policijski svetnik, v primeroma mladih letih. Pokojnik je bil rodom Dolenjec, Višnjegorec; gimnazijo je obiskoval v Novem mestu in je tu leta 1875 maturiral. Pravo je dovršil na Dunaju in vstopil v državno službo; v neprijetnem policijskem delokrogu se je povspel do 7. činovnega razreda. Bil je vitez Franc Jožefovega, saksonskega Albertovega, ruskega Stanislavovega in Aninega, pruskega reda rudečega orla in španskega reda Karola III. O priliki njegove smrti so dunajski časopisi sploh poročali o blagih vrlinah, prijaznosti in potrpežljivosti, ki so dičile našega vrlega rojaka na cesarskem Dunaju. Naj v miru počiva blaga duša!

West Winfield Pa. Otvoritev Kranjsko-Slovenskega Doma v Pittsburgu Pa. Dne 29. maja 1911 so imeli Slovenci iz Pittsburga in okolice lepo slavnost. Dogotovljen je njih dom in so ga slovesno odprli. Parada se je začela ob 10. uri dopoldne; najprvo je korakala policija, za njo Slovenski Sokolci na konjih, za konjiki je bila godba; slovenska zastava, za katero so korakali člani Kranjsko-Slovenskega Doma. Društva so bila uvrščena po starosti. Parada je stopala po raznih ulicah, dokler je dospela do Slov. Doma. Tu je nagovoril navzočence predsednik Doma g. Ferdo Volk. Po končanem govoru predsednika so bile deklamacije šolskih otrok, prosta zabava in ples do 3. popoldne. Zvečer se je zabava nadaljevala. Prvi ples je otvoril predsednik g. Volk z gospodično hčerko Marijo. Ob polu 9. uri je nastopil pevski zbor „Prešeren“ in sicer je zapel: 1. Slovenec sem; 2. Lipa; 3. Tiha luna; 4. Slavčku. Po končanem vsporedu je bila prosta zabava in ples do ranega jutra. — Sedaj se lahko Slovenci postavijo v Pittsburgu, ko imajo novo dvorano, ki so jo sami Slovenci zgradili. Dvorana je tako velika, da bode zadostovala lahko potrebam raznih društev. Stala je pa lepo svoto denarja 28.000 dolarjev. Dvorana je res lepa, tako da malo je takih kot je ta in nosi na pročelju: „Kranjsko-Slovenski Dom“. Tukaj priložim tudi sliko K. S. Doma. (Lepa hvala za pozornost. Uredn.)

Domače in ptuje novice.

Deželni predsednik baron Schwarz došel je v nedeljo dopoldne k zborovanju. Pred mestno hišo sta ga pozdravila p. n. gg.: prošt in župan. Kakor se nam poroča, so bili gozdarski zborovalci z izletom v Pleterske gozde, z razgledi po naši Dolenjski, s postrežbo prav zadovoljni ter so se razšli z najboljšimi utisi.

Knez Hugo Windischgraetz se je h gozdarskemu shodu pripeljal v avtomobilu iz Konjic čez Celje, Zidani Most, Krško. Bival je v prošnji. — Grajati moramo onega neotesanca, ki je pred mostom ob Kastelčevi štacuni, ko je šofer kupoval bencin, prerezal gumi na kolesu. Kar te ne briga, pusti v miru!

Imenovanja. Imenovani so p. n. gg.: baron Rechbach, c. kr. deželnovladnim svetnikom; sodna svetnika pri c. kr. okrožnem sodišču Dolinšek in Gandini nadsvetnikoma istega sodišča.

Novo Mesto zastopano v trgovski in obrtni zbornici. Po smrti g. Frana Hrena dobi S. L. S. v trgovski in obrtni zbornici novega zastopnika, obenem pa dobi ž njim tudi Novo Mesto zastopstvo. V trgovsko zbornico pride sedaj g. Urban Horvat, knjigar in tiskar.

V zdravstveni zastop novomeški so izvoljeni sledeči gg.: dr. Seb. Elbert, prošt v Novem Mestu; Jos. Zorc, župan v Kandiji; Karol Rosman, gostilničar v Novem Mestu; Fr. Božič, trgovec v Novem mestu; Fr. Bojanc, gostilničar v Št. Petru; Fr. Hude, trgovec v Mirni peči; Fr. Vintar, župan v Prečini; Fr. Potočar, posestnik v Orehovcu; Jan. Znanc, mlinar in posestnik v Šmihelu. Namestniki: Windischer Jos., mesar in hotelir v Kandiji; Jan. Hrovat, župan v Brusnicah; Jernej Tink, župan v Orehovcu.

Zborovanje kranjsko-primorskega gozdarskega društva v Novem mestu, ki je trajalo 17. in 18. t. m., je priklicalo v našo dolensko metropolo mnogo odličnih gozdarjev strokovnjakov na jedni in mnogo prijateljev gozdarstva na drugi strani. Večina udeležencev je prihitela sem že 16. t. m. Drugi dan se je porabil za izlet v Pleterske gozdove. Pri tem poletu so udeleženci lahko spoznali značaj dolenskih gozdov in občudovali naravne krasote dolenskega ozemlja. Bil je pa tudi po dolgotrajnem deževju prvi krasen dan, čisti zrak je omogočil natančen pogled na najoddaljenejša kraja. Kamniške planine so v vsej svoji še sneženi krasoti obroblyale pogled proti severozapadni strani. V Pleteljah se je ta dan tudi odkrila spominska plošča Josipu Ressleru, izumitelju ladjinega vijaka, ki je od leta 1817—21 tam bil uslužben kot c. kr. gozdar. — Drugi dan 18. t. m. vršila se je najprej glavna društvena seja. Koj na to je otvoril sedanji že dolgoletni predsednik Hugo knez Windischgrätz splošno sejo, pri kateri je g. deželni predsednik baron Schwarz osebno zastopal deželno vlado, g. pl. Šuklje pa deželni odbor. Navzoč je bil tudi zastopnik pojedelskega ministerstva, nadalje g. dr. Šegula kot zastopnik mesta in zastopniki mnogih društev v Avstriji, ki stoje z gozdarstvom v večjem ali manjšem stiku. — Pri običajnih pozdravih teh zastopstev in nato sledečih zahvalnih govorih se je omenilo tudi vprašanje pogozdovanja kraškega ozemlja na Belokranjskem in v Suhi Krajini. G. deželni predsednik je omenil, da so tozadevna predela že končana in g. deželni glavar je odgovoril, da se bode deželni odbor te zadeve z vso vneto poprijel. — Nato se je vršilo predavanje o pleterskih gozdovih po gozdnem komisarju Urbas, kateremu je sledila živahna razprava, kako je spremeniti obširne sedaj bukove gozdove na Dolenjskem v jelove oziroma mešane jelove in bukove gozde. Ker pa bi se ta razprava preveč zavlekla in bi ne bilo mogoče že ta dan staviti sklepne tozadevne predloge, se je preložila na zborovanje prihodnjega leta.

Vseslovanski X. novinarski kongres bo od 11. do 13. julija v Belem Gradu. Tem povodom bo tudi razstava vseh slovanskih časopisov.

Živinorejce opozarjamo, da se je bilo na zadnji sejm 31. maja v Mirnopeč prignalo veliko premalo živine, tako, da niso imeli došli kupci nobene prave izbire. Zato se pa tem nujnejše vabijo živinorejci, posebno Dolenjci, da postavijo v Mirnopeči na Petrov sejm dne 30. junija kar največ lepe živine, ker je pričakovati veliko kupcev tudi iz Gorenjskega.

Prvo sv. obhajilo je prejela kakor vsako leto tudi letos na dan sv. Alojzija šolska mladina Novega mesta. Vsled novih določb sv. Stolice je bilo letos število prvoozhajancev in prvoozhajank izredno veliko. Bilo je dečkov 82, deklic pa 79. Dal Bog svoj blagoslov!

Porotna obravnava glede liberalne „Glavne posojilnice v Ljubljani“ se je končala z obsodbo dveh glavnih krivcev: Bivši advokat dr. Hudnik je dobil tri leta ječe, poostrene s postom in

trdim ležiščem. Revizor Jošt pa dve leti. Mnogo ljudi bo pa prišlo ob svoj prihranek. Tu imamo živ dokaz, kam pripeljejo dosledno izpehana liberalna načela.

Ant. Hočevarjevo posestvo se je od 19. junija dalje razprodajalo na sodni dražbi. Hišo na glavnem trgu je kupila „Ljudska posojilnica v Ljubljani.“ Razni objekti so se prodajali nad ceno. Dosegla se je dokaj višja vsota, kakor je bilo sodno cenjeno.

Smrt vsled opeklin. Iz Metlike se poroča: Dne 22. maja 1911 je umrla vsled hudih opeklin v velikih mukah gospica Amalija Malešič, hči posestnika in gostilničarja v Metliki. — Pokojnica se je ponesrečila po noči v prostoru za plin. Ko bi ne bilo njenega očeta, takoj na mestu, bi bila zgorela na mestu. N. v. m. p.!

Strašen orkan je v noči med 14—15. junijem divjal ob morski obali od Kopra do Trsta. Povsod se je morje mnogo metrov vzdigovalo ter pluskalo ob obrežje ter ga znatno poškodovalo. Največjo škodo pa je vihar napravil v tržaški luki. Tam je mnogo avstrijskih, pa tudi nekaj inozemskih ladij poškodoval. Mnogo mornarjev je utonilo. Pomoli so izpodjedeni. Valovi so se zaganjali daleč v mesto. Na mostu ob velikem kanalu je valovje potegnilo seboj tudi Slovenca Rudolfa Maté, rojenega Ljubljancana, ki je bil še le v jutro rešen na nekem hlodu, katerega se je oprijel. — V cesarskem gradu Miramar je zelo poškodovana ona dvorana, v kateri je bil cesar Maks sprejel mehikansko krono. — Škoda znaša mnogo milijonov.

Gospodarske drobtine.

— **Kmetijski popotni poduk.** V nedeljo 25. junija je kmetijski pouk v Žuzemberku o priliki občnega zbora ondotne hranilnice in posojilnice. Predaval bo ravnatelj Rohrman o zboljšanju prasičjereje. V četrtek dne 29. junija je kmetijski pouk v Vel. Laščah in v Metliki.

— **Kmetijska šola na Grmu** priredi na praznik sv. Petra in Pavla dne 29. t. m. ob 9. uri dopoludne poučno predavanje na šolskem vrtu v Metliki. Predaval bode adjunkt A. Lapajne o naprednem čebelarstvu. K temu predavanju se vabijo čebelarji iz Metlike, Suhorja, Radovice, Semiča in Podzemlja.

— **Kmetijski tečaj za ljudske učitelje na Grmu** bo trajal letos 5 tednov in sicer od 17. julija do 20. avgusta. — V tečaj bo sprejetih 27 učiteljev, 20 iz Kranjskega in 7 iz Primorskega. Tečaj se priredi na državne stroške in dobe učitelji vso oskrbo v zavodu.

Gnojenje z rudninskim superfosfatom za ajdo se je močno razširilo po Dolenjskem, kar je najboljši dokaz, da se to izvršno gnojilo dobro izplača. Samo kmetijska podružnica v Novem mestu je dosedaj naročila 7 vagonov tega gnojila.

— **Apno za modro galico** mora biti kolikor mogoče sveže gašeno. Staro apno čislajo sicer zidarji za beljenje, za napravo galice pa apno ni. Apno, katero se sproti gasi, je najbolje za napravo galice. Važno je tudi, da apno raztopi posebej in v nepremastni tekočini galici primeša. Slabo bi storil tudi tisti, ki bi gasil apno v raztopini modre galice.

— **Gospodinjstva šola v Šmihelu.** Novo šolsko leto se prične na tej šoli mesca oktobra. V tečaj se sprejemajo dekleta, ki so dovršila 16. leto starosti. Notranje učenke stanujejo v zavodu šolskih sester, vnanje pa zunaj v okolici. V zavod se sprejme le 12 učenk proti plačilu 30 K na mesec. Za hčere kranjskih posestnikov je določenih 6 štipendij po 15 K na mesec. Prošnje za sprejem in za štipendije je vlagati pri vodstvu gospodinjstva šole v Šmihelu. Opozarjamo že danes naše stariše na to in jih pozivljamo, da dajo svoje hčerke v tem zavodu izvežbati v gospodinjstvu.

— **Letošnje vreme** je bilo dosedaj za razvoj trav tako ugodno kakor lansko. Obilna moča je pripomogla, da bo tudi letošnja košnja bogata. Nujno je pa želeči sedaj ob košnji ugodnega vremena, da se bo krma dobro spravila.

— **Seneni črviček** nastopa letos zopet močno na zarodu. Ako si ogleđamo sedaj zarod, opazimo vsepolno zapredkov. — V vsakem zapredku najdemo črvička, včasih tudi po pet in več. Ti črvički glodajo v zarod, kateri ne razcvete vsled te poškodbe kakor tudi ne vsled zapredka. Najbolje bi bilo te črvičke s pomočjo šolske mladine obirati. Za to delo so najbolj pripravne kvačke, kakor jih rabijo deklice za kvačkanje. Precej uspešno je tudi škropljenje z dvoodstotno raztopino tobačnega izvlečka, kateremu se doda tudi po možnosti isto množino kalijevega ali mehkega mila kot tobačnega izvlečka. To raztopino se vbrizga

z navadnimi trtnimi škropilnicami v zapredek. Dobro je, če se vzame za to posebne razpršilnike, ki jih oddaja tvrdka Fr. Nechvile na Dunaju. — Omeniti nam je še, da se pretvori črviček v kratkem v metulja. Ta metulj leže jajca k jagodam in črvički, kateri pridejo iz jajc, navrtajo jagode, tako da dajo le kisló vino. Imenujemo to drugo zalego „kisle črvičke“.

— **Ostanimo zvesti zanesljivim denarnim zavodom!** Veliko se je zadnji čas govorilo in kritiziralo o denarnih zavodih. Polom liberalne „Glavne posojilnice v Ljubljani“ dal je k temu največ povoda. Dal je pa tudi priliko tistim, ki sovražijo naše združništvo, da so metali polena na naše posojilnice ter iste spravljali v zvezo z „Glavno“, katera je pa po krivici nosila to ime, ki bi se po njenem delokrogu ravno tako lahko imenovala „Narodna posojilnica“. V decembru 1910 začel je papežev dekret v potvorjeni obliki strašiti iz ust liberalcev, češ, da bodo morali v teku 4 mesecev vsi duhovni odstopiti od posojilnic in potem bodo posojilnice šle med staro šaro. Ljudstvo sedaj ve, koliko je gotovi kliki verjeti. Časopisi so z velikim veseljem napovedovali bližnjo propast zdaj tega zdaj zopet onega denarnega zavoda, seveda ni nobeden časopis navedel kaj stvarnega, ampak samo z namigavanjem hotel škoditi zavodu ozir. ovirati delovanje istega v korist ljudstva. Razni ljudje dvomljivih eksistenc s svojim prirojenim nagonom do zabavljanja, so porabivši okoliščine in priliko trosili ljudem ta namigavanja, ki so jih v listih brali ter veliko na svojo pest dodjali in zabavljali, da se je vse kadilo. S pomilovanjem se je opazilo, da so se med zabavljace in hujskače pomešali tudi nekateri ljudje, ki bi njim več razsodnosti pripisal; bili so med njimi celó funkcionarji raznih denarnih zavodov, ki so na podlagi pisma dvorne pisarne iz leta 1844 ustanovljeni; kaj je te zadnje k temu privedlo ne vemo, ampak lepo ni to. Mogoče uvidijo kedaj, kako lep je pregovor: pometaj pred svojim pragom. — Posledica vsega hujskanja in govorjenja je bila, da so nekateri vlagatelji navalili na obrekovane zavode. Mnogi tisočaki, ki bi sicer bili v slovenskih denarnih zavodih naloženi, so se dvignili in so romali deloma v razne nemške in druge tuje denarne zavode, deloma pa tudi v nogavice in razna skričališča. Sleherni razumni človek mora vedeti, da sta v prvi vrsti le neumnost, v drugi vrsti pa nepoštenost povzročili nesrečne polome, da so taki zavodi kakor „Glavna posojilnica“ in dr. le izjeme; da ogromna večina posojilnic nudi popolno varnost in se ni bati niti najmanjše izgube. Priporočamo, da se slavno občinstvo poslužuje za nalaganje denarja le domačih denarnih zavodov, posebno onih, pri katerih odbor sestoji iz možij krščanskih načel, kajti dozđaj na Slovenskem skušnja potrjuje, da take posojilnice ne vedó o polomih, ampak lepo napredujejo v korist našega ljudstva!

Spomenik na grob preč. P. Viljema.

Za ta spomenik, o čemur sva zadnjič pisala, so že pričeli njegovi častilci pošiljati prispevke, za kar se lepo zahvaljujemo. Pač pa je želeči, če bi še tudi drugi poslali svoje doneske takoj, da bova z nabiranjem čimpreje gotova in da se spomenik zares v najkrajšem času postavi.

Urban Horvat.

Maks Brunner.

Loterijske številke.

GRADEC, 10. junija	17	78	51	73	62
TRST, 17. junija	20	87	33	56	76

Dražbeni oklic.

E 367/11

6

Dne 11. julija 1911 dopoludne ob polu 11. uri bo pri spodaj oznaženih sodnji v izbi št. 6 dražba zemljišč vl. št. 5, 6 in 913 kat. obč. Brusnice in 345 kat. obč. Potovrh, obstoječih iz hiše št. 932, gospodarskim poslopjem, vinogradov, njiv in gozda.

Nepremičninam, ki so prodati na dražbi, je določena vrednost in sicer: 1.) za zemljišče vl. št. 5 — 200 K; 2.) za zemljišče vl. št. 6 — 1210 K; 3.) za zemljišče vl. št. 913 — 200 K; 4.) za zemljišče vl. št. 345 — 600 K.

Najmanjši ponudek znaša: za zemljišče ad 1.) 133 K, za zemljišče ad 2.) 807 K, za zemljišče ad 3.) 133 K, za zemljišče ad 4.) 400 K; pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje in listine tičooče se nepremičnin, smejo tisti, ki želé kupiti, pregledati pri spodaj oznaženih sodnji v izbi št. 5. med opravnimi urami.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo, oddelek II.,

dne 1. junija 1911.

128

Razglas.

125

Novi učenci, ki želé vstopiti v I. razred, se bodo vpisovali 4. julija popoldne od 2. do 5. ure.

Oglasiti se morajo v spremstvu staršev ali njih odgovornimi zastopniki pri gimnazijskem ravnateljstvu ter s seboj prinesiti krstni list in obiskovalno spričevalo, v katerem morajo biti redi iz veroznanstva, učnega jezika in računstva.

Vsprejemni izpiti se bodo vršili dne 5. julija 1911.

C. kr. gimnazijsko ravnateljstvo.

V Rudolfovem 24. junija 1911.

Več dobrega šodra in peska

vsake vrste, tudi za po vrteh, ima na prodaj Troha Jernej v Žabji vasi pri g. Bayerju št. 49. 98-3 3

Proda se radi preselitve 117-0-2

dobro ohranjen klavir.

Več se izve pri g. Franc Šifererju na kolodvoru.

Po nizki ceni prodaja prostovoljno dve posestvi.

Eno ob glavni cesti in drugo 10 minut od ceste, eno uro od farne cerkve, vse na lepem kraju, dosti travnikov, njiv, vinogradov, (dosti gozda), lepi sadonosniki, vse dobro obdelano; prodaja se tudi lepa živina, zraven voli in druga živina, vse kmetijsko orodje, (vinska posoda), vse v dobrem stanu. — Na enem posestvu dobro obiskana gostilna na lepem kraju. Proda se zaradi domačih razmer. Cena se izve pri Mihaelu Bohorč, Leskovec št. 7, pri sv. Antonu, p. Reichenburg Štajersko.

Dobro ohranjen glasovir

se po nizki ceni prodaja pri Alojziju Murnu, organistu v Stopičah pri Novem mestu. 118-2-2

Lep štedilnik

s pečnicami (Kachelsparherd) je na prodaj pri Leop. Kopaču v Novem mestu. 122

Več sto hektov vina

lastnega pridelka, garantirano naravno čisto, tudi nekaj slivovke in drožnega žganja

po primerno nizki ceni se prodaja.

P. n. gostilničarjem se prodaja tudi od 100 litrov naprej. Več pri oskrbništvu Nemška vas - Krško. 124-2-1

V kavarni Žgur 123

je naprodaj več sodov od 281 vsebine do 400l, in mnogo vsakovrstnih steklenic.

Majhno posestvo na prodaj

par minut oddaljeno od novega „premogokopa“ v Gorenjivasi na Dolenjskem. — Več pove lastnik

Franc Krištof, 121

zidar v Sajenicah, p. Mirna — Dolenjsko.

129-3-1

"Minska sita"

Svilna
in volnena,
vseh števil,

ima zalogo

Franc Božič

Novo mesto.

Zunanja naročila
točno po povzetju.

Učenca 107-3-3

iz poštene hiše, ki bi imel veselje za trgovino z mešanim blagom, takoj sprejme F. Vinkšel, trgovina v Gradacu (Belokrajina).

Priznано najboljšé

ročne žvepljalnike

pod imenom „Hudoklinov meh“ izdeljuje in razpošilja po 4 K 80 vin. komad izumitelj

Jos. Hudoklin v Št. Jerneju (Dolenjsko).

Pri večjemu naročilu popust po dogovoru. 113-6-2

Ivan Kuntara, : tapetnik in dekoratnik :

v Šmihelu pri Rudolfovem se priporoča slavnemu občinstvu in gg. graščakom okolice v izvršitev vsakovrstnega v stroko spadajočega dela in sobnega tapetovanja. — Ravnotam se prodaja po ceni otoman. Za naročilo zadostuje dopisnica. 15-23-11

Parna opekarna v Zalogu (Breitenau)

naznanja, da se bode pričela na novo žgana zarezana (Falzziegel) kakor tudi stavbena opeka (Mauerziegel) v začetku julija prodajati. Naroča naj se po dopisnici pri oskrbništvu Breitenau pri Rudolfovem. 127

Najbolje urejena

knjigoveznica

- - na Dolenjskem - -

za cerkvene, občinske in šolske urade ter za izobraž. in bralna društva, šolske knjižnice itd., ki daje pri večjih naročilih izdaten popust, je pri podružnici Katoliškega Tiskovnega društva

J. Krajec nasl., Novomesto.

Popolnoma varno naložen denar Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem domu v Kandiji

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

 4³/₄ 0 26-0-9

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.

Za hranilne vloge kakor za vse posojilnične obveznosti — jamči poleg rezervnega zaklada in deležev čez 2200 zadržnikov z vsem svojim premoženjem. Iz tega se razvidi, da malokateri denarni zavod nudi tolike varnosti kakor kandijanska hranilnica.

Kupite
če imate:

Kašalj

hripavost, katar in
zasliženje, oslovski

in dušljivi kašelj nič drugega, kakor fino dišeče:

Kaiserjeve prsne karamele s „tremi smrekami“.

5900 notarsko poverjenih izpričeval od zdravnikov in privatnih oseb dokazuje gotov uspeh.

Zavoj 20 in 40 vinarjev. Ovojček 60 vinarjev.

Dobi se v lekarnah: Bergmann Josip, Novo mesto; Andrijanič
Novo mesto. 1-18-12

KEIL-ov LAK

najboljši lak za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela prevlaka (glazura)
za umivalne mize 90 vin.
Keil-ova pasta za čevlje po 30 vin.
Keil-ov lak za zlatenje okvirjev
40 vin.

Keil-ovo leščilo za póde 90 vin.
Keil-ov lak za klobuke v raz-
ličnih barvah,

ima vedno v zalogi trrdka

Novo mesto: J. Picsek.
Črnomelj: Anton Zurec.
Idrija: Val. Lapajne.
Kamnik: Ed. Hajek
Kočevje: Franz Loy.
Kranj: Franc Dolenc.

Ljubljana: Leskovic & Meden
Postojna: Anton Ditrich.
Skofja Loka: M. Žigon.
Zagorje: Rih. E. Mihelčič.
Radovljica: Oto Homann.
78-6-6

„Za 10 vinarjev liter“

najboljšega jabolčnika, skoraj jednako pristnemu, lahkemu vinu, se napravi samo iz najnovejše iznajdbe „Jablus“. — Iz „Jablusa“ pripravljena pijača vre kakor naravni mošt, je zdrava in krepilna.

1 zavoj „Jablus“ z navodilom vred samo 5 K 30 v po poštnem povzetju. Prekupci odstotke, zastopniki se iščejo.

Glavno zastopstvo: 85-3-3

„Jablus“ — Podplat, Štajersko.

Vsakovrstne

93-8-5

slamnike in naročnike (cekarje)

priporoča **Fr. Cerar,**

tovarna slamnikov, Stob, pošta Domžale, Gorenjsko.

Cene nizke, postrežba točna, cenik na zahtevo poštne prosto. Za dobro blago se jamči. Svoji k svojim!

Lepa nova hiša

10 minut oddaljena od Novega mesta, v kateri se nahaja dobro vpeljana prodajalna

119-6-2

se proda pod ugodnimi plačilnimi pogoji.

Naslov pove iz prijaznosti upravništvo Dol. Novic.

Samostojna stavbena trrdka

Znidaršič & Stepančič

se vljudno priporočuje v izvrševanje solidnega stavbenskega ter sploh vsa v zidarsko stroko spadajoča dela.

Izdeluje načrte, proračune itd.

105-6-4

Parna opekarna

v Žabji vasi pri Novem mestu

ima vedno v zalogi in priporoča svoj izdelek 112-6-3

ostro žgane, strojne zidne in zarezane strešne

prve vrste opeke prve vrste